Onevenwichtigheid in gemeentelijke ondersteuning bij evenementen

1. Aanleiding

In het nieuwe Evenementenbeleid van de gemeente Bergen op Zoom (2025) is opgenomen dat de gemeente alleen zelf evenementen organiseert of ondersteunt wanneer er geen formele organisator is. Dit geldt met name voor “bijzondere evenementen”, zoals Halloween, Koningsdag, Bevrijdingsdag en de Vastenavend. Deze evenementen zijn landelijk en worden lokaal gevierd.

In de gemeente worden soortgelijke evenementen ook georganiseerd door lokale vrijwilligersorganisaties of verenigingen. Zij nemen daarmee feitelijk gemeentelijke taken over, maar krijgen geen vergelijkbare gemeentelijke inzet van personeel of faciliteiten.

2. Probleemstelling

Er ontstaat hierdoor een ongelijke behandeling tussen evenementen, waar de gemeente uitvoerend optreedt en evenementen waar vrijwilligers alles zelf doen. Dit leidt tot een oneerlijk speelveld, demotivatie bij vrijwilligersorganisaties en een ongelijke verdeling van gemeentelijke middelen. Hoewel het juridisch verdedigbaar is vanuit de Wet Markt en Overheid, is het sociaal maatschappelijk en bestuurlijk moeilijk uitlegbaar.

3. Juridische achtergrond

Volgens de Wet Markt en Overheid (2012) mag een gemeente geen economische activiteiten uitvoeren onder de kostprijs, tenzij er sprake is van een algemeen belang.

Het huidige evenementenbeleid vertaalt dit als volgt: 'De gemeente mag alleen gratis ondersteuning bieden bij evenementen zonder formele organisator (artikel 174 Gemeentewet)'. In andere gevallen moeten organisatoren zelf de kosten dragen of een subsidie aanvragen.

4. Gevolg voor vrijwilligersorganisaties en verenigingen

Vrijwilligersorganisaties en verenigingen organiseren al decennia evenementen met grote maatschappelijke waarde. Zij dragen bij aan leefbaarheid, ontmoeting en sociale cohesie, vrijwilligersparticipatie en lokale trots. Toch dragen zij nu vaak de volledige operationele en administratieve lasten en krijgen zij geen structurele inzet van de gemeente, aldus het nieuwe evenementenbeleid. Maar als ze ***niets*** doen, dan pakt de gemeente de organisatie van het evenement wel op, met alle kosten en manuren die daarvoor nodig zijn. Dit heeft een heel demotiverende werking op het vrijwilligersleven.

5. Voorstel / oplossingsrichtingen

- Optie A – Erkenning “algemeen belang” (artikel 25h Mededingingswet)

De gemeenteraad kan besluiten dat bepaalde evenementen worden aangemerkt als activiteiten van algemeen belang. Hierdoor mag de gemeente deze wél gratis of onder kostprijs ondersteunen, zonder strijd met de Wet Markt en Overheid. Voorwaarden: structureel maatschappelijk belang, niet-commercieel karakter en open toegankelijkheid voor inwoners.

- Optie B – Structurele subsidie voor vrijwilligersorganisaties

Invoering van een vaste jaarlijkse evenementensubsidie, waarmee vrijwilligersorganisaties zelf logistieke en facilitaire kosten kunnen betalen.

- Optie C – Gelijke inzet gemeentelijke middelen

Het opstellen van een evenredigheidsmatrix waarin per kern een vergelijkbare basisinzet (uren, middelen, faciliteiten) wordt toegekend, afgestemd op de omvang en het belang van het evenement.

- Optie D – Gezamenlijke coördinatie via gemeentelijk evenementenloket

Het evenementenloket kan een gemeentelijke ondersteuningskalender beheren waarin vrijwilligersorganisaties tijdig kunnen aangeven welke inzet gewenst is. Dit bevordert planning, transparantie en gelijke behandeling.

6. Conclusie

De huidige uitvoering van het evenementenbeleid leidt tot ongelijkheid. Hoewel deze voortkomt uit wettelijke kaders, kan via een 'algemeen belang'-besluit of structurele subsidieregeling wel degelijk een gelijke en eerlijke ondersteuning worden gerealiseerd. Een herijking van de gemeentelijke inzet is gewenst om het beleid niet alleen juridisch juist, maar ook sociaal rechtvaardig en uitlegbaar te maken.

7. Actievoorstel

1. College verzoekt de afdeling Juridische Zaken en Economie & Cultuur om een uitwerking van de 'algemeen belang'-route te verkennen.
2. Opstellen van een overzicht van gemeentelijke inzet (uren, kosten, materialen) bij vergelijkbare evenementen.

3. Terugkoppeling aan de raad met een voorstel tot gelijke behandeling en structurele oplossing.